

Čís. 268.

Předražování. K pojmu pletich postačí jmenování (doporučení) kupce, o němž pachatel věděl, že provozuje podloudné a řetězové obchody a umožnění schůzky s ním.

(Rozh. ze dne 30. září 1920, Kr I 201/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Alfréda E. do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Chebu ze dne 26. února 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování dle § 23 čís. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z., mimo jiné z těchto

důvodů:

S hlediska materiálního důvodu zmatečnosti čís. 9 a) § 281 tr. ř. namítá stížnost, že v pouhém jmenování kupce neb odběratele pro nějaké zboží nelze ještě shledávati pletichy. Toto tvrzení dlužno v ohledu skutkovém doplniti potud, že dle zjištění rozsudku obžalovaný H-ovi nejen jmenoval N-a jako kupce pro niti, nýbrž i označil místo, kde ho nalezne a že ho H-ovi i ukázal. Toto jednání stačí založiti skutkovou podstatu pletich, uváží-li se, že obžalovaný věděl, že H. není samostatným, k obchodu s nitěmi oprávněným obchodníkem, o kupujícím pak, jak rozsudek rovněž vyslovuje, mu bylo známo, že provozuje podloudné a řetězové obchody, a tudíž jednáním svým působil a přispěl k tomu, by a že došlo k obchodu nereelnímu, jenž neměl uspíšit, nýbrž prodloužit přechod zboží na konsumenta a přivodit jeho zdražení. Dlužnost pod pletichami ve smyslu § 23 čís. 4 cís. nař. ze dne 24. března 1917 čís. 131 ř. z. rozuměti již dle pouhého slovního výkladu každé jednání nekalé a nereelní, které, využívajíc hospodářských poměrů válkou vyvolaných, vybočuje z mezí řádného obchodu. Posuzuje-li se jednání obžalovaného se stanoviska tohoto, pak zakládá pojem pletich a jest pro trestnost jeho činnosti nerozhodno, vyplynul-li z ní pro něho nějaký prospěch, ježto skutková povaha pletich toho nevyžaduje a tudíž úplně stačí, když obžalovaný jakkoli spolupůsobil při nekalém a pokoutním obchodě, jímž porušen byl veřejný zájem, jež chrániti je účelem nařízení o zásobování obyvatelstva předměty potřeby. Nezávažno jest též, věděl-li obžalovaný, jaké množství nití chce H. prodati, poněvadž i malé množství zboží může vykonávati při nedostatku jeho nepříznivý vliv na zvyšování cen, nepřihlížeje k tomu, že nalézací soud zjišťuje, že se jednalo o »značné množství nití«, totiž o 70 tuctů cívek. Pro posouzení činnosti obžalovaného nemá dále též rozhodujícího významu, věděl-li, za jakou právě cenu H. niti N-ovi prodá, je-li tu zjištění nalézacího soudu, že niti měly býti dále prodány v obchodě podloudném a řetězovém, tudíž se zvýšením cen. Bez váhy je dále námitka stížnosti, že obžalovaný nevěděl, koupí-li N. niti, vůči skutečnosti, že dotyčný kup byl skutečně uzavřen a nerozhodno je též, věděl-li obžalovaný, má-li N. k obchodu s nitěmi živnostenský list, poněvadž i kdyby ho měl, nepozbyl by pokoutní obchod rázu pletich. Jed-

nal-li stěžovatel, jak tvrdí, jen z ochoty vůči H-ovi, uplatňuje tím jen motiv svého činu, který je pro právní posouzení věci naprosto bezvýznamným.

Čís. 269.

Předražování. Předmětem předražování může být tabák, a to nejen tuzemský, nýbrž i cizozemský.

(Rozh. ze dne 30. září 1920, Kr I 387/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Viléma G. do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 31. března 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Zmateční stížnost namítá s hlediska důvodů zmatečnosti dle § 281 čís. 9 a), 10 tr. ř. především, že prodej cizozemského tabáku je v území našem zakázán tak, že se ani tabák německého původu, o který jde v tomto případě, nemohl dostat do konsumu a nemohla tedy jednáním obžalovaného cena říšsko-německého tabáku býti zvýšena ani cesta jeho do konsumu býti zdržena, nehledíc prý ani k tomu, že by se dovozem a prodejem jeho nabídka zvýšila a tedy cena snížila. Dle další námitky zmateční stížnosti dlužno případ posuzovati jen dle předpisů trestního práva důchodkového a dle předpisů pro prodavače tabáku. Zmateční stížnost vyslovuje dále pochybnosti v tom směru, je-li tabák německého původu u nás předmětem potřeby, a míní konečně, že o pletichách nemůže býti řeči také proto, že není zjištěno, že by byl tabák někomu prodán býval. V žádném ze směrů zde naznačených není zmateční stížnost odůvodněna. Dovožujíc ze zákazu prodeje cizozemského tabáku v našem území nemožnost toho, by se cizozemský tabák dostal u nás do konsumu, nepočítá zmateční stížnost se skutečnými poměry a přehlíží, že se u nás následkem nedostatečných úředních přidělů kuřiva i následkem různých jiných zjevů rozbujel pokoutní a podloudný obchod kuřivem nejen tuzemským, nýbrž i cizozemským. Tím stává se bezpodstatnou prvá námitka, jakoby dovozem cizozemského tabáku nemohly býti ceny tabáku říšskoněmeckého zvýšeny a cesta jeho do konsumu býti zdržena. Je pak samozřejmo, že způsoblost pletich stupňovati cenu, nemusí se vztahovati právě na ten předmět, ohledně něhož bylo se do pletich pouštěno, v tomto případě tedy na tabák říšskoněmecký nýbrž na předměty dotyčného druhu vůbec, zde tedy nejen na tabák cizozemský, nýbrž na kuřivo vůbec. Stejně bezpodstatnou je další námitka, jakoby dovozem zvýšená nabídka tabáku mohla míti v zápětí snížení cen. Nákladný dovoz tabáku z ciziny, doprava jeho z místa na místo, jak k ní došlo v tomto případě, ve spojení se snahou, docílití jeho prodejem zisku, jsou zcela nepochybně okolnosti, způsobilé přivodití zvýšení cen tabáku, při čemž poměrně nepatrné množství tabáku, o který jde v tomto pří-